

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદીત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહીં. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની વડી અદાલતમાં

ફોજદારી અપીલ નં. ૬૪૦/૧૯૯૩

સાથે

ફોજદારી અપીલ નં. ૬૫૩/ ૧૯૯૩

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ કે.જે. ઠાકર

=====

૧. શું સ્થાનિક અખબારોના અહેવાલદાતાઓને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે ?

૨. રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવાનું કે નહીં?

૩. શું ન્યાયમુર્તીશ્રીઓ ચુકાદાની ઉચીત નકલ જોવા ઈચ્છે છે?

૪. શું આ મામલે ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ની વ્યાખ્યા અંગે અથવા તેના અંતર્ગત કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાનૂની નોંધપાત્ર પ્રશ્ન ઉદ્ભવે છે?

=====

ગોપાલભાઈ સુવાલાલ અગ્રવાલ....અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

દશરથભાઈ એફ. સોલંકી....સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

ફોજદારી અપીલ નં. ૬૪૦/૧૯૯૩

હાજરી:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રી પી.એમ. ઠક્કર, અેડવોકેટ
પ્રતિવાદી(ઓ)/સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રીમતી એમ.એચ. ભટ્ટ, સરકારી
વકીલ

ફોજદારી અપીલ નં. ૬૫૩/૧૯૯૩

હાજરી:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ માટે નોટિસ તામિલ કરવામાં આવી.

સુશ્રી એમ. એચ. ભટ્ટ, જાહેર અભિયોજક, સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ)
નં. ૧ માટે.

=====

ન્યાયપીઠ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી કે.જે. ઠાકર

તારીખ : ૦૨/૦૩/૨૦૧૫

સામાન્ય મૌખિક ચુકાદો

૧. કારણ કે બન્ને અપીલો એકસમાન ચુકાદા અને આદેશમાંથી ઉદ્ભવે છે, તેથી તેમની એકસાથે સુનાવણી કરીને આ એકસમાન ચુકાદા દ્વારા નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૨. સુવિધા માટે, પક્ષકારોને તે જ નામે સંબોધવામાં આવશે જેમ તેઓ નીચલી અદાલત સમક્ષ હતા.

૩. ફોજદારી અપીલ નં. નં. ૬૪૦/૧૯૯૩ મૂળ આરોપી નંબર ૧-અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે, જ્યારે ફોજદારી અપીલ નં. ૬૫૩/૧૯૯૩ મૂળ આરોપી નંબર ૨-અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે, જેમાં વિદ્વાન વિશેષ ન્યાયાધીશ, અદાલત નંબર ૪ (ટૂંકમાં, ‘નીચલી અદાલત’), અમદાવાદના તા. ૦૭.૦૫.૧૯૯૩ના ચુકાદા અને આદેશને પડકારવામાં આવ્યો છે, જેના દ્વારા નીચલી અદાલતે આરોપી નં. ૧ અને ૨-હાલના અપીલકર્તાઓને આવશ્યક કોમોડિટીઝ (સ્ટોક ડિકલેરેશન, લાઇસન્સિંગ એન્ડ કંટ્રોલ ઓર્ડર) અધિનિયમ, ૧૯૮૧ (‘અધિનિયમ’, સંક્ષેપમાં)ની કલમો ૭ અને ૮ હેઠળ દંડનીય અપરાધ માટે દોષિત ઠરાવ્યા હતા અને તેમને ત્રણ માસની કઠોર કેદની સજા તથા રૂ. ૫૦૦/-નો દંડ ફટકાર્યો હતો અને દંડ ન ભરે તો વધુ પંદર દિવસની કઠોર કેદની સજા ફટકારી હતી.

૪. ફરિયાદ પક્ષના કેસના સંક્ષિપ્ત તથ્યો, જેમ કે નીચલી અદાલત સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા હતા, તે એ હતા કે આરોપી નં. ૧ ન્યાયી ભાવની દુકાનનો

માલિક હતો, જેને આરોપી નં. ૨ દ્વારા સંચાલિત કરવામાં આવતી હતી. ૦૮.૦૫.૧૯૮૭ના રોજ, અધિકારીઓ દ્વારા ઉપરોક્ત આરોપી નં. ૧ની દુકાનની તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી, જે અધિકારીઓને પ્રાપ્ત થયેલી એવી માહિતીના અનુસંધાનમાં હતી કે આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા અનેક અનિયમિતતાઓ કરવામાં આવી રહી હતી. તલાશી દરમિયાન, એવું જણાયું કે આરોપીઓએ લગભગ ૧૧૪૦ કિલોગ્રામ પામોલિન તેલ, જે કાર્ડધારકોને વિતરણ કરવા માટે હતું, તેનો નિકાલ કરી દીધો હતો. તેથી, આરોપી વ્યક્તિઓ વિરુદ્ધ ફરિયાદ નોંધવામાં આવી હતી. ગુનો નોંધાયા પછી, પોલીસ દ્વારા તેની તપાસ હાથ ધરવામાં આવી અને બંને આરોપીઓ વિરુદ્ધ પૂરતો પુરાવો મળતાં, તેમના વિરુદ્ધ આરોપપત્ર દાખલ કરવામાં આવ્યું. ટ્રાયલ સમયે, બંને આરોપીઓએ દોષ સ્વીકાર્યો નહોતો અને પોતાનો પોતાનો કેસ ચલાવવાની માંગણી કરી હોવાથી, કેસ ટ્રાયલ માટે મોકલવામાં આવ્યો.

૫. નીચલી અદાલત સમક્ષ, આરોપી સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો પુરવાર કરવા માટે, ફરિયાદ પક્ષે નીચેના સાક્ષીઓની તપાસ કરી;

ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ક્રમાંક	સાક્ષીનું નામ	આંક નં.
૧	દશરથભાઈ ફૂલચંદ સોલંકી	૨૮
૨	જયંતીભાઈ ગોરધનદાસ પટેલ	૪૨
૩	સુમનબેન કનુભાઈ પંડ્યા	૧૬૬

૪	ભેરાજી દોલાજી દલાલ	૧૬૯
૫	અમરીશકુમાર કિરીટચંદ્ર જાની	૧૭૧
૬	તનાજી સામરાવ પવાર	૧૭૩
૭	ચિનુભાઈ જેઠાલા	૧૭૫
૮	ડાહ્યાભાઈ કુબેરભાઈ (કાર્ડ ધારક)	૧૭૮
૯	લક્ષ્મીબેન નંદલાલ બારોટ (કાર્ડ ધારક)	૧૭૯
૧૦	ભાઈલાલભાઈ બાબુલાલ પંચાલ (કાર્ડ ધારક)	૧૮૧
૧૧	દિવાનસિંહ અગરસિંહ (કાર્ડ ધારક)	૧૮૩
૧૨	હમીદાબાનુ નીરુદ્દીન (કાર્ડ ધારકની પત્ની)	૧૮૫
૧૩	પટેલ દશરથભાઈ હરજીભાઈ	૨૦૦
૧૪	રામદુલારે રામતાલ	૨૦૫
૧૫	મહેન્દ્ર રામજી (કાર્ડ ધારક)	૨૦૯
૧૬	કિશોરભાઈ હરિલાલ ઠક્કર	૨૧૫
૧૭	બાબુલાલ ચંદુલાલ દવે	૨૧૮

ક. મૌખિક પુરાવા ઉપરાંત, ફરિયાદ પક્ષે તેના કેસના સમર્થનમાં નીચેના દસ્તાવેજી પુરાવા પણ રજૂ કર્યા છે;

અનુ. નં.	દસ્તાવેજોની વિગતો	આંક નં.
૧	ફરિયાદ	૩૯
૨	આરોપી નં. ૧ની દુકાનને આપવામાં આવેલ લાયસન્સ	૪૩
૩	અધિકરણ પત્ર	૪૬

૪	રજિસ્ટરની જમી અંગે જારી કરાયેલ રસીદ	૪૭
૫	આરોપી નં. ૨નું નિવેદન	૪૯
૬	શહેર વ્યવસ્થાપક, નાગરિક પુરવઠા ને લખવામાં આવેલ પત્રની કાર્યાલય નકલ	૫૦
૭	ડેપો વ્યવસ્થાપક દ્વારા આપવામાં આવેલ પામોલિનના જારીકરણ સંબંધિત માહિતી રજિસ્ટર	૫૧

૭. નીચલી અદાલતમાં ટ્રાયલના અંતે, દંડ પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીની વધુ નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું, અને ત્યારબાદ, નીચલી અદાલતે ઉપર ફકરા ૩માં સંદર્ભિત ચુકાદો અને આદેશ પસાર કર્યો. તેથી, વર્તમાન અપીલ.

૮. શ્રી જોશી, શ્રી ઠક્કર તરફથી, અપીલકર્તા-મૂળ આરોપી નં. નં. ૨ ના વકીલ, માટેના વકીલ,એ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી કે નીચલી અદાલતે અધિનિયમની કલમ ૭ અને ૮ હેઠળના ગુનામાં આરોપીને દોષિત ઠેરવવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે, કારણ કે તેણે રેકૉર્ડ પર રહેલા સામગ્રીની યોગ્ય દૃષ્ટિએ મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળતા દર્શાવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે ફરિયાદ પક્ષ દ્વારા તપાસવામાં આવેલા સાક્ષીઓની સાક્ષી તેમજ તેના દ્વારા રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજ પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા, નીચલી અદાલતે એવું ઠરાવવું જોઈએ હતું કે

આરોપી વિરુદ્ધ કોઈ કેસ બનેલો નથી. તેમણે, તેથી, અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે એવી પ્રાર્થના કરી.

૯. બીજી તરફ, પ્રતિવાદી-રાજ્ય તરફથી વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રીમતી ભટ્ટે અપીલનો વિરોધ કર્યો અને રજૂઆત કરી કે નીચલી અદાલતે રેકૉર્ડ પરના સમગ્ર દસ્તાવેજ સામગ્રીનું અવલોકન કર્યા બાદ અધિનિયમની કલમ ૭ અને ૮ હેઠળના આરોપ માટે આરોપીને દોષિત ઠેરવ્યો છે, અને તેથી આ અદાલત તરફથી કોઈ હસ્તક્ષેપની આવશ્યકતા નથી તથા અપીલો રદ કરવામાં આવે.

૧૦. મૂળ આરોપી નં. ૧ તરફથી કોઈ ઉપસ્થિત નથી.

૧૧. મૂળ આરોપી તરફના વિદ્વાન વકીલ તેમજ પ્રતિવાદી-રાજ્ય તરફના વિદ્વાન એ.પી.પી.ની દલીલો સાંભળી અને તેમની સહાયથી રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીનું અવલોકન કર્યું.

૧૨. પોતાનો કેસ સંશયાતીત રીતે સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદ પક્ષે ફરિયાદીને બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧ તરીકે તપાસ્યો. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧એ પોતાની સાક્ષીમાં (આંક ૧૩) જણાવ્યું હતું કે સંબંધિત સમયે તે સપ્લાય ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે ફરજ બજાવી રહ્યો હતો. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧ મુજબ, ફેર પ્રાઈસ શોપોના માલિકોને તેના વિભાગ દ્વારા લાયસન્સ આપવામાં આવે છે અને તેમને પૂર્વનિર્ધારિત ખાંડ, પામોલિન તેલ વગેરેનો જથ્થો ખરીદવાનો પરવાનગીપત્ર

પણ આપવામાં આવે છે, તથા તેઓએ દર મહિને સરકારી નિયમો મુજબ તે જથ્થો વેચવાનો રહે છે. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧એ આગળ જણાવ્યું હતું કે ફેર પ્રાઈસ શોપના માલિકે કાર્ડધારકોની એક રજીસ્ટર રાખવી પડે છે અને વેચાયેલા દરેક માલ માટે રસીદ આપવી આવશ્યક છે. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧ અનુસાર, જ્યારે ૦૮.૦૫.૧૯૮૭ના રોજ તેમના કાર્યાલય દ્વારા શોધ કરવામાં આવી, ત્યારે આરોપી નં. ૧ પાસે ફેર પ્રાઈસ શોપ ચલાવવાનું લાયસન્સ હતું, જ્યારે મૂળ આરોપી નં. ૨ તે દુકાનનું સંચાલન કરી રહ્યો હતો. ત્યારબાદ બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧એ જણાવ્યું હતું કે તેમના કાર્યાલયના નિયામકના સૂચન મુજબ તેણે ફરિયાદ તૈયાર કરી હતી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે આ કેસમાં તેણે કોઈ સ્વતંત્ર તપાસ કરી નહોતી. પોતાની ઉલટતપાસમાં, બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧એ જણાવ્યું હતું કે કેસના દસ્તાવેજો જોતા તેને ખબર પડી કે આરોપી નં. ૨ ઉક્ત દુકાનનું સંચાલન કરી રહ્યો હતો. અહીં નોંધનીય છે કે બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧ને ફરીથી આંક ૩૮ દ્વારા તેની સાક્ષી આપવા માટે બોલાવવામાં આવ્યો હતો, જે મોટાભાગે આંક ૧૩ પરની તેની પૂર્વ સાક્ષી જેવી જ છે. જોકે, આ પ્રસંગે આરોપી નં. ૨ની તરફથી કરાયેલ ઉલટતપાસ માં, બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧એ સ્વીકાર્યું હતું કે તેને જાણ નથી કે આરોપી નં. ૧એ ઉપરોક્ત દુકાનના સંચાલન માટે આરોપી નં. ૨ને કોઈ પત્ર આપ્યો હતો કે કેમ.

૧૩. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૨એ પોતાના નિવેદનમાં (આંક ૪૨) જણાવ્યું હતું કે તે સમયે તેઓ પુરવઠા નિરીક્ષક તરીકે ફરજ બજાવતા હતા અને તેમનું કર્તવ્ય હતું

કે ફેરી ભાવ દુકાનોના માલિકો દ્વારા કાર્ડધારકોને નિર્ધારિત માત્રામાં રાશનસામગ્રીનું વિતરણ કરવામાં આવે છે કે નહીં તેની દેખરેખ રાખવી. બચાવપક્ષના સાક્ષી રએ જણાવ્યું હતું કે તેમણે ૦૭.૦૫.૧૯૮૭ના રોજ આરોપી નં. ૧ની દુકાનની મુલાકાત લીધી હતી અને તે સમયે આરોપી નં. ૨ દુકાનનું સંચાલન કરતો જણાયો હતો. બચાવપક્ષના સાક્ષી રએ જણાવ્યું હતું કે દુકાનના રેકૉર્ડ જપ્ત કરવા અંગે તેમણે આરોપી નં. ૨ને રસીદ આપી હતી. આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે આરોપી નં. ૧ની દુકાનને ૨૪.૦૭.૧૯૮૬, ૩૦.૧૦.૧૯૮૬ અને ૧૭.૦૧.૧૯૮૭ના રોજ પામોલિન તેલના બે બેરલ પુરવઠા કરવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ તે દુકાનના રજિસ્ટરમાં દર્શાવવામાં આવ્યા નહોતા. બચાવપક્ષના સાક્ષી રના જણાવ્યા અનુસાર, જથ્થો જે દિવસે જારી કરવામાં આવે તે જ દિવસે દુકાનના રજિસ્ટરમાં નોંધવો આવશ્યક છે. વધુમાં, બચાવપક્ષના સાક્ષી રએ જણાવ્યું હતું કે આરોપી નં. ૧ની ફેરી ભાવ દુકાને ૨૨.૧૨.૧૯૮૬ના રોજ ખાંડના છ જ્યુટના કોથળા ખરીદ્યા હતા, જોકે તેમણે દુકાનના રજિસ્ટરમાં માત્ર પાંચની નોંધ કરી હતી. ત્યારબાદ આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે તપાસ દરમિયાન તેમને જણાયું કે આરોપી નં. ૧ની દુકાનને આશરે ૧૧૪૦ કિગ્રા પામોલિન તેલ અને આશરે ૬૦૦ કિગ્રા ખાંડ જારી કરવામાં આવી હતી, જે તેમણે સંબંધિત તારીખોએ દુકાનના રજિસ્ટરમાં નોંધ્યું નહોતું, અને પરિણામે, વિવિધ કાર્ડધારકોના નામે બનાવટી અને અથવા નકલી બિલો તૈયાર કરીને તે સામાન વિતરીત કરી દીધો હતો. આરોપી નં. ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલા ઉલટતપાસમાં બચાવપક્ષના સાક્ષી રએ જણાવ્યું હતું કે જ્યારે તેઓ આરોપી નં. ૧ની દુકાને

ગયા ત્યારે તે હાજર નહોતો. ત્યારબાદ બચાવપક્ષના સાક્ષી રએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો હતો કે તેમને રેકૉર્ડ જમ કરવાની સત્તા નથી અને તેમણે જણાવ્યું કે તેમણે આરોપી નં. રની હાજરીમાં દુકાનનો રેકૉર્ડ જમ કર્યો હતો. આ સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે આ સાચું છે કે તેમના હસ્તાક્ષર હેઠળ આરોપી નં. રએ ક્યારેય લખ્યું નથી કે તે દુકાનનો મેનેજર છે, અને તેના બદલે જ્યારે તેમણે આરોપી નં. ૧નું નિવેદન નોંધ્યું ત્યારે આરોપી નં. ૧એ જણાવ્યું હતું કે તે દુકાનના કારભારનું સંચાલન કરે છે. બચાવપક્ષના સાક્ષી રએ પણ સ્વીકાર્યું કે તેમણે બિલબુકો, રસીદો વગેરેમાં રહેલા હસ્તલેખને નિર્ધારિત કરવા માટે કોઈ હસ્તાક્ષર નિષ્ણાતનું અભિપ્રાય મેળવ્યું નહોતું.

૧૪. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૩, જે સંબંધિત સમયગાળામાં આસિસ્ટન્ટ ઝોનલ ઓફિસર તરીકે ફરજો બજાવી રહી હતી, તેણીએ તેના પુરાવામાં (આંક ૧૬૬) જણાવ્યું હતું કે તેને એવા વ્યક્તિ વિશે પૂછવામાં આવ્યું હતું, જે આરોપી નં. ૧ની દુકાન માટે પરવાનગીઓ લેતો હતો, અને તેણીએ આરોપી નં. ૧નું પરમિટ બુક પૂરું પાડ્યું હતું. તેની ઉલટતપાસમાં, આ સાક્ષીએ ઇનકાર કર્યો હતો કે ઝોનલ કચેરીએ કોઈ અરજી વિના પામોલિન તેલ માટે બનાવટી પરવાનગીઓ જારી કરી હતી.

૧૫. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૪, જે ગોદામમાંથી સામાન લેવા માટે આરોપી નં. ૧નો દલાલ તથા પાવર ઑફ એટર્ની ધારક હતો, તેણે પોતાના નિવેદનમાં (આંક—

૧૬૯) જણાવ્યું હતું કે તે આરોપી નં. ૧ની દુકાન પર પામોલિન તેલ પૂરું પાડતો હતો. આ સાક્ષીએ ત્યારબાદ પોતાના હસ્તાક્ષર અને પોતાના પુત્રના હસ્તાક્ષરોની ઓળખ કરી હતી, જેના આધારે આરોપી નં. ૧ની દુકાન માટે ગોદામમાંથી પામોલિન તેલ લેવામાં આવ્યું હતું. આ સાક્ષીએ પોતાના પ્રતિપૃચ્છણમાં જણાવ્યું હતું કે આરોપી નં. ૧ની દુકાન માટે પરવાનગીપત્ર લઈને કોની સાથે આવતું હતું તે બાબત તે કહી શકતો નથી. તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ગોદામમાંથી લેવાયેલ માલ દુકાન સુધી પહોંચ્યો હતો કે નહીં, તે બાબત પણ તેને જાણ નથી.

૧૬. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૫, જે વિભાગના અધિકારી હતા, તેમણે તેમના નિવેદન (આંક-૧૭૧)માં જણાવ્યું હતું કે નાગરિક પુરવઠાના અધિકારીઓએ તેમનું નિવેદન નોંધ્યું હતું. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૫એ જણાવ્યું હતું કે આરોપી નં. ૧ની દુકાનની તરફથી બચાવપક્ષના સાક્ષી ૪ અથવા તેનો પુત્ર માલ લેવા આવતા હતા. તેમની જરૂરમાં, બચાવપક્ષના સાક્ષી-૫એ જણાવ્યું હતું કે ગોડાઉન પરવાનગીના આધારે પામોલિન તેલ જારી કરતું હતું, અને આવી પરવાનગી સંબંધિત ઝોનલ કાર્યાલય દ્વારા જારી કરવામાં આવતી હતી.

૧૭. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૬એ, પોતાના નિવેદન (આંક ૧૭૩)માં, જણાવ્યું હતું કે તેમનું કામ એ જોવાનું છે કે જારી કરાયેલ માલ પરવાનગી મુજબ છે કે નહીં. આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે ગોડાઉનમાંથી માલ લેનાર

વ્યક્તિની સહી ‘એચ’ રજીસ્ટરમાં લેવામાં આવતી હતી. પોતાની જમ્માની પૂછપરછમાં, આ સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇનકાર કર્યો હતો કે દિવસના અંતે, કામ પૂરું થયા પછી, તમામ દલાલોની સહી એકસાથે લેવામાં આવે છે.

૧૮. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૭, જે ખાંડના વેપાર કરતી એક ફર્મમાં હિસાબકિતાબની કામગીરી સંભાળતો હતો, તેણે પોતાના નિવેદન (આંક ૧૭૫)માં જણાવ્યું કે અપીલકર્તા નં. ૧ની દુકાનમાં, અમદાવાદ શુગર મર્ચન્ટ એસોસિએશનના કાર્યાલયમાંથી મેળવેલી પરવાનગી અને તેનો કાર્ડ રજૂ કરવામાં આવતા, તેઓ ખાંડ વેચતા હતા. આ સાક્ષીએ જણાવ્યું કે અપીલકર્તા નં. ૧ના પ્રતિનિધિનું નામ તેને જાણીતું નથી. વિવાદિત ખાંડ સંદર્ભે આ સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તે ખબર નથી કે તે લેવા કોણ આવ્યું હતું. તેની ઉલટતપાસમાં આ સાક્ષીએ આ સૂચનનો ઇન્કાર કર્યો કે જો ગાડીના માલિક દ્વારા દુકાનની પરવાનગી અને તેનો કાર્ડ રજૂ કરવામાં આવે, તો માલસામાન તેને સોંપવામાં આવતો ન હતો તેવું સાચું નથી.

૧૯. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૮ કાર્ડ ધારક હતી અને આરોપી નં. ૧ની દુકાનમાંથી કરિયાણાના સામાન ખરીદતી હતી; તેણીની સાક્ષ્યમાં (આંક ૧૭૯) જણાવ્યું હતું કે તે આરોપી નં. ૧ની દુકાનમાંથી પામોલિન તેલ વગેરે ખરીદતી હતી અને આ સંદર્ભમાં નાગરિક પુરવઠા અધિકારીએ તેનું નિવેદન નોંધ્યું હતું; ત્યારબાદ તેણીએ અદાલત સમક્ષ પોતાના નિવેદન અને સહીની ઓળખ કરી હતી.

૨૦. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧૦, જે અન્ય એક કાર્ડધારક હતો અને આરોપી નં. ૧ની દુકાનમાંથી કરિયાણાનો સામાન ખરીદતો હતો, તેણે પોતાના નિવેદન (આંક ૧૮૧)માં જણાવ્યું કે તેઓ કરેલા ખરીદ માટે તેમને રસીદો આપવામાં આવતી હતી. આ સાક્ષીએ નાગરિક પુરવઠા અધિકારીએ નોંધેલા તેના નિવેદન પરની પોતાની સહીની પણ ઓળખ કરી. તેની જિરહમાં, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું કે દુકાન પર કોણ બેસતું હતું તે અંગે તેને જાણ નથી.

૨૧. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧૧, જે આરોપી નં. ૧ નો કાર્ડધારક તથા ગ્રાહક હતો, તેણે જણાવ્યું કે જ્યારે પણ તે કોઈ વસ્તુ ખરીદતો, ત્યારે કાર્ડમાં નોંધ કરવામાં આવતી. ત્યારબાદ તેણે જણાવ્યું કે નાગરિક પુરવઠા અધિકારીએ તેનું નિવેદન નોંધ્યું હતું. તેની પ્રતિપરીક્ષામાં, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું કે તેનું નિવેદન તેને વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યું હતું, પરંતુ તેને તેની વિગતો યાદ નથી.

૨૨. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧૨, જે કાર્ડ ધારક હતી અને આરોપી નં. ૧ની દુકાનમાંથી કરિયાણાની વસ્તુઓ ખરીદતી હતી, તેણે પોતાના સોગંદપુરાવા (આંક ૧૮૫)માં જણાવ્યું હતું કે નાગરિક પુરવઠા અધિકારીએ તેનું નિવેદન નોંધ્યું હતું અને તેણે કહ્યું હતું કે તેને કરિયાણાની વસ્તુઓ આપવામાં આવી નહોતી. તેની ઉલટતપાસમાં, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે નાગરિક પુરવઠા અધિકારીએ આરોપી નં. ૧ની દુકાન સાથે નોંધાયેલું રેશનકાર્ડ લઈ લીધું હતું.

૨૩. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧૪, જે પોતે પણ કાર્ડધારક હતા, તેમણે તેમના નિવેદનમાં (આંક ૨૦૫) જણાવ્યું હતું કે નાગરિક પુરવઠા અધિકારીએ તેમનું નિવેદન નોંધ્યું હતું, જેમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે ક્યારેક તેમને કિરાણા સામાન આપવામાં આવતો હતો અને ક્યારેક નહોતો. જોકે, આ સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું કે તેમને તેમના નિવેદનની વિગતો યાદ નથી. તેમની જેરહતાંકમાં, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે મહિને બે વાર પામોલિન તેલ આપવામાં આવતું હતું તે સાચું નથી; અને તેના બદલે જણાવ્યું હતું કે ક્યારેક તેમને પામોલિન તેલ આપવાનો ઇનકાર કરવામાં આવતો હતો.

૨૪. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧૫, જે કાર્ડધારક હતો, તેણે પોતાના સોગંદપુરાવામાં (આંક-૨૦૯) જણાવ્યું હતું કે તેમના કાર્ડમાં તેમણે ખરીદેલી વસ્તુઓની નોંધ કરવામાં આવતી હતી. ત્યારબાદ તેણે જણાવ્યું હતું કે નાગરિક પુરવઠા અધિકારીએ તેનું નિવેદન નોંધ્યું હતું. આ સાક્ષી અનુસાર, તેમણે કદી પણ પોતાના કાર્ડ મારફતે પામોલિન તેલ ખરીદ્યું નહોતું. તેની ઉલટતપાસમાં આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે નાગરિક પુરવઠા અધિકારી પૂછપરછ માટે આવ્યા ત્યારે તેને પામોલિન તેલની ખરીદી વિશે જાણ થઈ હતી. આ સાક્ષીએ આગળ જણાવ્યું હતું કે ખાંડની ખરીદી માટે જારી કરાયેલ રસીદોમાં પામોલિન તેલની ખરીદીનો પણ સમાવેશ થતો હતો, એ સાચું નથી. આ સાક્ષીએ ફરીથી ઇનકાર કર્યો હતો કે તેઓ રેશન કાર્ડમાં ઉલ્લેખ મુજબ પામોલિન ખરીદતા હતા.

૨૫. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧૬, જે સુગર મર્યન્ટ એસોસિએશનમાં અર્ધકાલીન કારકુન તરીકે સેવા આપી રહ્યા હતા, તેમણે પોતાના નિવેદનમાં (આંક-૨૧૫) જણાવ્યું હતું કે તેમની સંસ્થા ફેર પ્રાઈસ દુકાનોને ખાંડ વેચતી હતી. દસ્તાવેજ ૪૧/૫૭નું અવલોકન કર્યા પછી, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે તે મૂળ ડિલિવરી બુકની નકલ હતી. તેમની ઉલટતપાસમાં, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે મૂળ પરવાનાની કાર્ડ પર આ બાબતે નોંધ કર્યા વિના દુકાનમાલિકોને ખાંડ આપવામાં આવતી નથી.

૨૬. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧૭, જે અમદાવાદ સુગર મર્યન્ટ એસોસિએશનમાં કલાર્ક તરીકે ફરજ બજાવતા હતા, તેમણે પોતાના પુરાવામાં (આંક ૨૧૮) જણાવ્યું હતું કે ૨૨.૦૯.૧૯૮૬ના રોજ આરોપી નં. ૧ને ખાંડની છ જ્યુટની બોરીઓ જારી કરવામાં આવી હતી. આ સાક્ષીએ, ત્યારબાદ, ડિલિવરી બુકના પાના નં. ૫૭૮૦ની ફોટોકોપીને મૂળની તરીકે ઓળખી હતી. પોતાની પ્રત્યેક પૂછપરછ દરમિયાન, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે આરોપી નં. ૨ માલની ડિલિવરી લેવા આવ્યો હતો. જોકે, ત્યારબાદ તેમણે જણાવ્યું હતું કે જેમણે માલની ડિલિવરી લેવા આવ્યા હતા, તે વ્યક્તિએ ડિલિવરી સ્લિપ પર સહી કરી હતી કે કેમ તે તેમને યાદ નથી.

૨૭. જ્યાં સુધી બચાવપક્ષના સાક્ષી નં. ૮ અને ૧૩ની સાક્ષીનો સંબંધ છે, તેમણે ફરિયાદ પક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નહોતું અને તેમને વિરોધી સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.

૨૮. ફરિયાદ પક્ષ દ્વારા તપાસવામાં આવેલા સાક્ષીઓના મૌખિક પુરાવાનો અભ્યાસ કર્યા બાદ, નીચેના નિર્વિવાદ પાસાઓ પ્રગટ થાય છે;

(૧) ફેર પ્રાઈસ શોપોના માલિકોને નાગરિક પુરવઠા વિભાગ દ્વારા લાયસન્સ આપવામાં આવે છે અને તેમને ખાંડ, પામોલિન તેલ વગેરેના પૂર્વનિર્ધારિત જથ્થો ખરીદવાનો પરવાનાપત્ર પણ આપવામાં આવે છે, જેને તેઓએ સરકાર સમયાંતરે નક્કી કરતી કોટા મુજબ દર મહિને કાર્ડધારકને વેચવાનો હોય છે;

(૨) ફેર પ્રાઈસ શોપના માલિકે કાર્ડ ધારકોની નોંધપોથી જાળવવાની હોય છે અને વેચવામાં આવતી દરેક વસ્તુ માટે, તેને કાર્ડ ધારકને રસીદ આપવી આવશ્યક છે;

(૩) આરોપી નં. ૧ ફેર પ્રાઈસ શોપનો માલિક હતો।

૨૯. હવે, બચાવપક્ષના સાક્ષી ૨ની સાક્ષી મુજબ, તેણે ૦૭.૦૫.૧૯૮૭ના રોજ આરોપી નં. ૧ની દુકાનની મુલાકાત લીધી હતી અને તેને જણાવ્યું હતું કે આરોપી નં. ૧ની દુકાનને ૨૪.૦૭.૧૯૮૬, ૩૦.૧૦.૧૯૮૬ તથા ૧૭.૦૧.૧૯૮૭ના રોજ, દરેક વખતે, આશરે બે બેરલ પામોલિન તેલ જારી કરવામાં આવ્યું હતું, એટલે કુલ છ બેરલ, જેનું વજન આશરે ૧૧૪૦ કિલોગ્રામ થતું હતું, પરંતુ તે બાબત દુકાનના રજિસ્ટરમાં દર્શાવવામાં આવી ન હતી. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૨એ આ પણ નોંધ્યું કે આરોપી નં. ૧ની દુકાનને જારી કરાયેલા આશરે ૬૦૦ કિલોગ્રામ ખાંડના જથ્થા અંગે કોઈ નોંધ ન હતી. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૪, જે બાંધકામકાર તરીકે કાર્યરત હતો અને આરોપી નં. ૧ની દુકાનની વતી માલની ડિલિવરી લેતો હતો, તેણે પોતાની સાક્ષીમાં જણાવ્યું કે ૨૪.૦૮.૧૯૮૬, ૩૦.૧૦.૧૯૮૬ તથા ૧૭.૦૧.૧૯૮૭ના રોજ તેણે આરોપી નં. ૧ની દુકાનની વતી પામોલિન તેલની ડિલિવરી લીધી હતી. વધુમાં, બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧૭ની સાક્ષી મુજબ, ૨૨.૦૯.૧૯૮૬ના રોજ આરોપી નં. ૧ને ખાંડના છ જ્યુટના કોથળા જારી કરવામાં આવ્યા હતા અને આ સાક્ષીએ વિતરણ પુસ્તિકાની ક્રમાંક ૫૭૮૦ની નોંધને પણ ઓળખી હતી, જેના દ્વારા આરોપી નં. ૧ની દુકાનને ખાંડ જારી કરવામાં આવી હતી. તેમ છતાં, જો આ બાબતે બચાવપક્ષના સાક્ષી ૨ની સાક્ષી જોવામાં આવે તો, આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે પામોલિન તેલ તથા અનુક્રમે ૧૧૪૦ કિલોગ્રામ અને ૬૦૦ કિલોગ્રામ વજનની ખાંડના જથ્થા અંગે કોઈ ઉલ્લેખ નહોતો. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, આરોપી નં. ૧ને સરકારના પરવાનગીપત્ર હેઠળ જારી કરાયેલા કરિયાલાના સામાન દર મહિને સરકાર દ્વારા

નક્કી કરાયેલા ક્વોટા મુજબ કાર્ડધારકોને વેચવાના હતા. જોકે, એ બાબતે કાર્ડધારકોની સાક્ષી જોવામાં આવે તો, બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧૪એ જણાવ્યું કે ક્યારેક તેમને કરિયાણાના સામાન આપવામાં આવતા અને ક્યારેક તેમને નકારવામાં આવતા. આ રીતે, આ સાક્ષીની સાક્ષીથી સ્પષ્ટ થાય છે કે આરોપી નં. ૧ની દુકાન કાર્ડધારકોને તેમના ક્વોટા મુજબ કરિયાણાના સામાન વેચતી નહોતી. વધુમાં, બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧૫ મુજબ, તેમણે ક્યારેય પામોલિન તેલ ખરીદ્યું નહોતું અને તેમ છતાં તેમના કાર્ડમાં પામોલિન તેલની ખરીદી અંગે નોંધો કરવામાં આવી હતી, જે સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે આરોપી નં. ૧એ કરિયાણાના સામાન ગેરકાયદેસર રીતે નિકાલ કર્યા હતા.

૩૦. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતાં, આ અદાલતનું મંતવ્ય છે કે નીચલી અદાલતે આરોપી નં. ૧ને આક્ષેપિત ગુનાઓ બદલ દોષિત ઠેરવવામાં કોઈ ત્રુટિ કરી નથી.

૩૧. હવે, આરોપી નં. ૨ અંગે જોઈએ તો, સ્વીકાર્ય છે કે તે દુકાનનો માલિક નહોતો. હવે, બચાવપક્ષના સાક્ષી-૨ની સાક્ષી મુજબ, જ્યારે તેઓ આરોપી નં. ૧ની દુકાન પર ગયા ત્યારે તેમને આરોપી નં. ૨ દુકાનનું સંચાલન કરતા જણાયા. જોકે, તેમની જેરહકબાની દરમિયાન બચાવપક્ષના સાક્ષી-૨એ જણાવ્યું કે આરોપી નં. ૨ દુકાનનું સંચાલન કરતો હતો તે દર્શાવતું તેમ પાસે કોઈ પુરાવો નથી; અને તેના બદલે તેમણે જણાવ્યું કે આરોપી નં. ૧એ તેમના સમક્ષ

આપેલા નિવેદનમાં કહ્યું હતું કે તે, એટલે કે આરોપી નં. ૧, દુકાનનું સંચાલન કરે છે. ત્યારબાદ, અન્ય સાક્ષીઓની સાક્ષીમાંથી પણ સ્પષ્ટપણે એવું બહાર આવતું નથી કે આરોપી નં. ૧એ આરોપી નં. ૨ને દુકાનનું સંચાલન કરવા માટે અધિકૃત કર્યો હતો. બચાવપક્ષના સાક્ષી-૪ની સાક્ષી મુજબ, આરોપી નં. ૧એ જ તેમને આરોપી નં. ૧ની દુકાનની વતી માલની ડિલિવરી લેવા માટે પાવર-ઓફ-એટર્ની આપી હતી, અને તેઓ એવું કહેતા નથી કે આરોપી નં. ૨એ તેમને અધિકાર આપ્યો હતો. નિઃસંદેહ એ સાચું છે કે બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧૪એ પોતાની સાક્ષીમાં જણાવ્યું હતું કે આરોપી નં. ૨, આરોપી નં. ૧ની દુકાનમાં બેસતો હતો અને રસીદો આપતો હતો. જોકે, ઉપર જણાવ્યા મુજબ, આ સાક્ષીની સાક્ષી મુજબ અને બચાવપક્ષના સાક્ષી-૨એ પોતાની સાક્ષીમાં સ્વીકાર્યું મુજબ, એવો કોઈ દસ્તાવેજ નથી કે જેના દ્વારા દર્શાય કે આરોપી નં. ૧એ આરોપી નં. ૨ને દુકાનનું સંચાલન કરવા માટે અધિકૃત કર્યો હતો. વધુમાં, અન્ય કાર્ડધારકો, એટલે કે બચાવપક્ષના સાક્ષી નં. ૮, ૯, ૧૦, ૧૧, ૧૨ અને ૧૫, આરોપી નં. ૨નો ઉલ્લેખ કરતા નથી, જ્યારે બચાવપક્ષના સાક્ષી-૧૩એ પોતાની સાક્ષીમાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ આરોપી નં. ૨ને ઓળખતા નથી. આમ, જ્યારે રેકૉર્ડ પર એવો કોઈ સામગ્રી ઉપલબ્ધ નથી કે જેના દ્વારા દર્શાય કે આરોપી નં. ૧એ આરોપી નં. ૨ને દુકાનનું સંચાલન કરવા અધિકૃત કર્યો હતો, ત્યારે આ અદાલતના મતે, નીચલી અદાલતે આરોપી નં. ૨ને દોષિત ઠેરવવામાં ભૂલ કરી છે. તેથી, ઉપરોક્ત હદ સુધી નીચલી અદાલતનો ચુકાદો અને આદેશ રદ કરવામાં આવે છે.

૩૨. પરિણામે, ફોજદારી અપીલ નં. ૬૫૩/૧૯૯૩ નિષ્ફળ જાય છે અને રદ કરવામાં આવે છે. નીચલી અદાલતનો ૦૭.૦૫.૧૯૯૩ના રોજનો ચુકાદો અને આદેશ, તેમાંના મૂળ આરોપી નં. ૧-અપીલકર્તા અંગે, પુષ્ટિ કરવામાં આવે છે. આરોપી નં. ૧ના જામીનનામા રદ કરવામાં આવે છે અને પોલીસ સત્તાધિકારીઓને યોગ્ય કાર્યવાહી કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે, જેથી ખાતરી થાય કે આરોપી નં. ૧ બાકી રહેલ સજા ભોગવે.

૩૩. જ્યાં સુધી ફોજદારી અપીલ નં. ૬૪૦ /૧૯૯૩નો પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી તે મંજૂર કરવામાં આવે છે અને નીચલી અદાલતનો ૦૭.૦૫.૧૯૯૩નો આદેશ મૂળ આરોપી નં. ૨-અપીલકર્તા, ત્યાં, અંગે રદ કરવામાં આવે છે તથા તેને તેના વિરુદ્ધ લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી નિર્દોષ છૂટકારો આપવામાં આવે છે. આરોપી નં. ૨નાં જામીનનામાં મુક્ત કરવામાં આવે છે. જો કોઈ દંડની રકમ તેણે ચૂકવી હોય, તો તે તેને પરત કરવામાં આવે. રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહી સંબંધિત અદાલતને પાછાં મોકલવામાં આવે.

(ન્યાયમૂર્તિશ્રી કે.જે. ઠાકર)

ઉમેશ

વિષય: કોમોડિટીઝ (સ્ટોક ડિકલેરેશન, લાઇસેન્સિંગ એન્ડ કંટ્રોલ ઓર્ડર)
અધિનિયમ, ૧૯૮૧ ('અધિનિયમ', સંક્ષેપમાં)ની કલમો ૭ અને ૮ મુજબ ના
કેસ હેઠળ થયેલ હુકમ સામે અપીલ.

This judgment has been translated using AI Tool

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદીત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહીં. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.